

Андрій Сало

Навчально-науковий інститут права та психології
 Національного університету “Львівська політехніка”,
 аспірант кафедри адміністративного та інформаційного права
 saloandrej@icloud.com

ОСОБЛИВОСТІ ІНСТИТУТУ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ СПІВУЧАСТІ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ

© Сало А., 2017

Визначено поняття процесуальної співучасті. Розкрито ознаки та види процесуальної співучасті в адміністративному судочинстві. Розглянуто особливості інституту процесуальної співучасті у зарубіжних країнах. Запропоновано доповнення до Кодексу адміністративного судочинства України.

Ключові слова: процесуальна співучасть; співпозивач; співвідповідач; адміністративне судочинство.

Андрей Сало

ОСОБЕННОСТИ ИНСТИТУТА ПРОЦЕССУАЛЬНОГО СОУЧАСТИЯ В АДМИНИСТРАТИВНОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ УКРАИНЫ

Определено понятие процессуального соучастия. Раскрыты признаки и виды процессуального соучастия в административном судопроизводстве. Рассмотрены особенности института процессуального соучастия у зарубежных странах. Предложены дополнения у Кодекс административного судопроизводства Украины.

Ключевые слова: процессуальное соучастие; соистец; соответчик; административное судопроизводство.

Andrej Salo

Educational and Research Institute of Law and Psychology
 Lviv Polytechnic National University,
 Department of Administrative and Information Law

FEATURES OF INSTITUTE OF THE PROCEDURAL COMPLICITY IN ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS OF UKRAINE

The article defines the concept of procedural complicity. Reveals the characteristics and types of procedural complicity in administrative proceedings. The peculiarities of the Institute of procedural complicity in foreign countries. Proposed amendments to the Code of administrative procedure of Ukraine.

Key words: procedural complicity; a co-plaintiff; co-defendant; administrative proceedings.

Постановка проблеми. Інститут процесуальної співучасті як одна з форм процесуальної множинності осіб, які беруть участь у судовій справі, широко використовується і застосовується у цивільному та господарському процесі. Участь кількох позивачів та/або відповідачів в одному цивільному та господарському процесі є звичайним врегульованим відповідними процесуальними кодексами явищем. Дещо інша ситуація спостерігається адміністративним процесом. Так, у Кодексі адміністративного судочинства (далі – КАС України) не передбачено інституту процесуальної співучасті, що, як зазначає В. М. Кравчук, є “істотною прогалиною” [12, с. 201].

У судовій практиці, незважаючи на залучення до участі в адміністративних справах кількох позивачів чи відповідачів [15], не сформовано єдиної позиції щодо функціонування процесуальної співучасті в адміністративному судочинстві. Так, одні судді вважають, що “нормами КАСУ процесуальна співучасть не передбачена” [14], інші ж вказують, що “доводи про відсутність можливості процесуальної співучасті є помилковими” [13].

Аналіз дослідження проблеми. Існуючі дослідження інституту процесуальної співучасті – це переважно надбання науки цивільного процесуального права, що не дають вичерпних відповідей щодо особливостей цього інституту в адміністративному судочинстві. Однак не варто говорити про відсутність наукових доробок, що розглядають це явище в адміністративному судочинстві. У наукових розробках В. Б. Авер'янова, В. М. Бевзенка, Л. П. Карамзіної, С. В. Ківалова, Д. А. Козачука, Т. О. Коломоєць, А. С. Кохана, В. М. Кравчука, І. В. Топора, приділялася певна увага вивченню інституту процесуальної співучасті в адміністративному судочинстві.

Мета роботи – дослідити особливості інституту процесуальної співучасті в адміністративному судочинстві України.

Виклад основного матеріалу. Аналіз положень норм адміністративного процесуального права дає підстави говорити не про безпосереднє, а про опосередковане закріплення інституту співучасті в адміністративному судочинстві. По-перше, у позовній заяві зазначається зміст позовних вимог і виклад обставин, якими позивач обґрунтовує свої вимоги, а у разі подання позову до кількох відповідачів, – зміст позовних вимог щодо кожного з відповідачів (п. 4 ч. 1 ст. 106 КАС України). По-друге, до позовної заяви додаються її копії та копії усіх документів, що додаються до неї, відповідно до кількості відповідачів (ч. 3 ст. 106 КАС України). По-третє, суд може своєю ухвалою об'єднати в одне провадження кілька однорідних позовних вимог за позовами одного й того ж позивача до того самого відповідача чи до різних відповідачів або за позовними заявами різних позивачів до одного й того самого відповідача (ст. 116 КАС України). По-четверте, особи, які беруть участь у справі, а також особи, які не брали участі у справі, якщо суд розглянув питання про їхні права, свободи, інтереси чи обов'язки, у будь-який час до закінчення апеляційного (касаційного) розгляду мають право приєднатися до апеляційної (касаційної) скарги, підтримавши її вимоги (ч. 1 ст. 192, ч. 1 ст. 185, ч. 1 ст. 211, ч. 1 ст. 217 КАС України). По-п'яте, особи, які брали участь у справі, а також особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси чи обов'язки, мають право подати заяву про перегляд судового рішення суду будь-якої інстанції, яке набрало законної сили, за нововиявленими обставинами (ч. 1 ст. 246 КАС України) [10].

Процесуальна співучасть – це особливий процесуальний інститут, що виникає з багатосуб'єктних спірних матеріальних правовідносин або однорідних правовідносин, коли в одному і тому самому процесі беруть участь кілька позивачів або відповідачів, права, вимоги або обов'язки яких не виключають одне одного. Цей інститут направлений на правильний і своєчасний розгляд справи, встановлення прав і обов'язків сторін; покликаний і здатний за дотримання певних умов на прискорення і спрощення вирішення справи по суті, а також виключення випадків винесення суперечливих рішень за подібними позовами [16, с. 14].

У науці адміністративного права, учені-процесуалісти пропонують власні визначення поняття “процесуальна співучасть” в адміністративному судочинстві. Так, Л. П. Кармазіна вказує, що процесуальна співучасть в адміністративному судочинстві – це урегульована нормами адміністративного процесуального законодавства участь в адміністративній справі двох і більше позивачів або відповідачів [6, с. 128]. На думку А. С. Кохана та І. В. Топора, процесуальна співучасть в адміністративному процесі – це участь в одному і тому самому адміністративному процесі кількох позивачів та/або відповідачів як наслідку єдності підстави виникнення прав та/або обов'язків, які становлять предмет спору, цих позивачів та/або відповідачів у матеріально-правових відносинах, права вимоги та/або обов'язки яких не виключають одне одного [11, с. 501; 7, с. 193].

З наведених визначень вбачаємо, що більшість дослідників розглядають співучасть як участь в одному процесі кількох позивачів та/або відповідачів, що зумовлено багатьма особливостями матеріально-правових і процесуальних взаємозв'язків між ними.

Слушно зазначає В. М. Бевзенко, що виникненню співучасті в адміністративному судочинстві мають передувати обставини, залежно від змісту та виду яких й утворюється відповідний вид співучасті. Такими обставинами є матеріальні правовідносини, що характеризуються низкою ознак. По-перше, такі відносини мають виключно публічно-правовий характер, а отже, їм притаманні: 1) можливість неодноразового виникнення й повторюваності; 2) через такі відносини здійснюються публічні права (виборчі права, права щодо публічних речей), виконуються публічні обов'язки (обов'язки суб'єктів владних повноважень, передбачені чинним законодавством) або ж 3) суб'єктами публічних повноважень порушуються, обмежуються чи не визнаються приватні повноваження інших осіб. По-друге, у матеріальних (публічно-правових) відносинах нерідко здійснюються функції та застосовуються методи державного регулювання; через публічно-правові відносини реалізується державне регулювання. По-третє, матеріальні (публічно-правові) відносини, які є передумовою виникнення процесуальної співучасті, – це завжди суспільні відносини, урегульовані нормами публічного права (нормами конституційного, адміністративного або ж адміністративно-процесуального права). По-четверте, матеріальні правовідносини, які зумовлюють співучасть в адміністративному судочинстві, завжди складні за суб'єктивним складом: учасників у таких відносинах на одній зі сторін завжди кілька, принаймні дві, а то й більше. По-п'яте, матеріальні правовідносини, як обставина за якої може виникнути процесуальна співучасть, завжди мають спірний характер. Такого характеру правовідносини набувають внаслідок конкуренції застосування фізичними (юридичними) особами наданих їм публічних прав або виникнення обов'язків публічно-правового характеру, а також у зв'язку із зіткненням (конфліктом) правових інтересів цих осіб [3, с. 224–225].

Отже, процесуальна співучасть в адміністративному судочинстві допускається, якщо:

- у кількох позивачів чи відповідачів у справі наявні однакові за спрямованістю матеріально-правові вимоги чи юридичні обов'язки;
- права та обов'язки кількох позивачів чи відповідачів виникли з однієї підстави;
- інтереси співпозивачів (співвідповідачів) не суперечать одне одному, але є протилежними інтересам іншої особи;
- наявне одне провадження, у якому розглядається справа за участю співпозивачів чи співвідповідачів [12, с. 201].

З огляду на чисельний склад і роль співучасників на стороні позивача або відповідача, прийнято розрізняти кілька видів співучасті за такими критеріями:

1) за формою (процесуально-правовий критерій): активна співучасть (кілька співпозивачів проти одного відповідача). Така співучасть є найпоширеніша. У співпозивачів завжди спільні інтереси щодо відповідача; пасивна співучасть (один позивач проти кількох співвідповідачів). Співвідповідачі за пасивною співучасті пов'язані з позивачем протилежними матеріально-правовими інтересами; змішана співучасть (кілька позивачів проти кількох відповідачів);

2) за ступенем обов'язковості (матеріально-правовий критерій): обов'язкова співучасть (характер спірного матеріального правовідношення такий, що питання про права та обов'язки одного із суб'єктів неможливо вирішити без залучення до справи інших суб'єктів цих правовідносин; факультативна співучасть (виникає за розсудом суду. У цьому випадку справи співучасників можуть розглядатися окремо, що не впливає на законність і правильність рішення суду. Це, зокрема, право суду на об'єднання позовів у порядку ст. 116 КАС України) [12, с. 201, 202].

Процесуальна співучасть в адміністративному судочинстві є можливою лише для однопорядкових суб'єктів владних повноважень. У разі участі суб'єкта владних повноважень як позивача, участі співвідповідачів у адміністративному судовому процесі не передбачається. Щодо фізичних чи юридичних осіб, які є сторонами в адміністративній справі, то зі змісту ст. 106 КАС України випливає можливість подання позову такими особами до кількох відповідачів. Вони не можуть бути співвідповідачами.

Отже, в адміністративному судочинстві України, з огляду на складні правові відносини, участь різних суб'єктів владних повноважень у виконанні окремих завдань часто виникає необхідність залучення кількох суб'єктів, відповідальних за прийняття рішення (вчинену дію чи бездіяльність), до участі в адміністративній справі на боці відповідача у формі процесуальних співучасників або третіх осіб. Незважаючи на відсутність закріплення у КАС України положень, що врегульовують інститут процесуальної співучасті, логічним і виправданим є доповнення КАС України нормами, які б закріплювали інститут процесуальної співучасті.

Хоча у КАС України не передбачено такого процесуального інституту, як співучасть, він офіційно закріплений у процесуальних кодексах багатьох країн. Так, ст. 64 Адміністративно-процесуального кодексу Німеччини розглядає процесуальну співучасть, однак за аналогією застосовуються норми §§ 59–63 Цивільного процесуального кодексу Німеччини [5].

У ст. 30 Адміністративно-процесуального кодексу Азербайджанської Республіки зазначено, що кілька осіб, які мають спільні правові інтереси щодо предмета спору, або права і обов'язки яких виникають з одних і тих самих фактичних і правових підстав і можуть виступити у суді як процесуальні співучасники чи спільні позивачі або спільні відповідачі. Кілька осіб, предмет спору яких є однорідні права і обов'язки, які ґрунтуються на відповідних фактичних та правових підставах, також можуть бути процесуальними співучасниками як спільних позивачів або спільних відповідачів. Якщо Адміністративно-процесуальним кодексом Азербайджанської Республіки не передбачено інше, то кожен з співучасників бере участь у адміністративному судочинстві щодо іншої сторони у самостійному порядку. Кожен з процесуальних співучасників має право брати участь у адміністративному процесі самостійно. Усі без винятку процесуальні учасники повинні бути викликані на судові засідання [2, с. 25, 26].

В Адміністративно-процесуальному кодексі Латвії передбачено, що заяву до суду може бути подано кількома заявниками (спільний заявник). Кожен спільний заявник бере участь у процесі самостійно. Спільні заявники можуть доручити ведення справи одному представнику з-поміж себе або мати одного спільного представника. Постанова суду виноситься щодо кожного спільного заявника окремо. Кожен спільний заявник свої процесуальні права може використовувати незалежно від інших спільних заявників [1, с. 347].

У Кодексі адміністративного судочинства Вірменії не використовується поняття “співучасть”. Натомість міститься формулювання “участь у судовому процесі співпозивачів або співвідповідачів”. У ст. 14 цього Кодексу встановлено, що позов може бути пред'явлений кількома позивачами (співпозивачами), якщо їх вимоги однакові або пред'явлені до кількох відповідачів (співвідповідачів). Співпозивачі або співвідповідачі є фізичними чи юридичними особами, які можуть укласти угоду, щоб у адміністративному суді від імені усіх виступали один або кілька з них або один або кілька їхніх представників. Відповідна угода оформляється у порядку, встановленому для довіреності [8, с. 68].

У Кодексі адміністративного судочинства Російської Федерації передбачено дві форми одночасної участі кількох позивачів та/або відповідачів в одному адміністративному провадженні. Це може бути або процесуальна співучасть, або звернення до суду з колективним адміністративним позовом. Положення, що регулюють процесуальну співучасть (ст. 41 КАС РФ)[9], фактично повністю збігаються з відповідними положеннями ЦПК РФ (ст. 40) [4]. Відмінність полягає лише у тому, що ч. 7 ст. КАС РФ дає змогу не проводити повторну підготовку і розгляд адміністративної справи із самого початку, якщо процесуальний співучасник має намір вести справу через єдиного представника або через уповноважену особу, що діють від імені усіх позивачів (відповідачів).

Погоджуючись з В. М. Бевзенком, вважаємо, що КАС України потрібно доповнити нормою, яка б закріплювала інститут співучасті для однакових за статусом суб'єктів владних повноважень. Доцільність цього виникає з того, що співучасть в адміністративному процесі різнопорядкових суб'єктів владних повноважень неможлива, з огляду на те, що нормами матеріального права такі суб'єкти (наприклад, місцева державна адміністрація та начальник її відділу) не наділені однаковими владними повноваженнями, а відтак не можуть бути одночасно паритетними учасниками публічно-правових відносин [3, с. 226]. Крім того, варто закріпити повноваження та

особливості участі співучасників у адміністративному процесі (порядок подання адміністративного позову співучасниками, розпорядження процесуальними правами та обов'язками, ведення справи у адміністративному суді).

Вищевикладене свідчить про необхідність доповнити КАС України ст. 51¹, яка б закріплювала інститут співучасті в адміністративному судочинстві:

“Стаття 51¹. Участь у адміністративній справі кількох позивачів або відповідачів”:

1. Адміністративний позов може бути поданий до суду кількома позивачами або до кількох відповідачів (процесуальна співучасть). Кожен з позивачів або відповідачів щодо другої сторони діє у адміністративному процесі самостійно.

2. Процесуальна співучасть допускається, якщо:

а) предметом спору, який виник з публічно-правових відносин, є загальні права та (або) обов'язки кількох позивачів чи відповідачів;

б) права та (або) обов'язки кількох позивачів виникли з однієї підстави;

в) предметом спору є однорідні права і обов'язки.

3. Співучасники можуть доручити ведення справи одному або кільком співучасникам або представнику.

4. Адміністративні співпозивачі можуть вступити в адміністративну справу до прийняття судом першої інстанції судового рішення, яким закінчується розгляд адміністративної справи по суті.

5. У разі, якщо цим Кодексом встановлено обов'язкову участь в адміністративній справі іншої особи як відповідача, або якщо неможливо розглянути адміністративну справу без участі такої особи, суд першої інстанції залучає її як співвідповідача.

6. Про залучення до участі в адміністративній справі співпозивача (співпозивачів) або відмову у цьому, про залучення до участі в адміністративній справі співвідповідача (співвідповідачів) або відмову у цьому суд виносить вмотивовану ухвалу.”.

Висновки. Отже, процесуальна співучасть – це особливий процесуальний інститут, що виникає з однорідних правовідносин, якщо права, свободи, інтереси чи обов'язки учасників адміністративного судочинства не виключають один одного, застосування якого забезпечує виключення випадків винесення протилежних рішень за однорідними позовами. Фактична наявність цього інституту в адміністративному судочинстві впливає з норм КАС України, тому у ньому доцільно закріпити порядок використання процесуальної співучасті, а також передбачити серед осіб, що беруть участь у справі співпозивачів та співвідповідачів, визначивши їхній процесуальний статус.

Наступним напрямом наукових досліджень процесуальної співучасті в адміністративному судочинстві повинно бути вивчення особливостей процесуального статусу співпозивача та співвідповідача під час розгляду окремих категорій адміністративних справ.

1. *Административно-процессуальный закон Латвии от 25 октября 2001 г. // Кейбір мемлекеттердің кімілік заңнамаларына қатысты заң актілер жинағы // Сб. законодательных актов отдельных государств по административной юстиции Алматы, 2012. – С. 339–452.* 2. *Административно-процессуальный кодекс Азербайджанской Республики от 30 июня 2009 года № 846-ШО // Кейбір мемлекеттердің кімілік заңнамаларына қатысты заң актілер жинағы // Сб. законодательных актов отдельных государств по административной юстиции Алматы, 2012. – С. 11–60.* 3. *Бевзенко В. М. Институт процесуальної співучасті в адміністративному судочинстві України: сутність та правове регулювання / В. М. Бевзенко // Держава і право. – 2010. – № 47. – С. 222–227.* 4. *Гражданский процессуальный кодекс Российской Федерации от 14 декабря 2002 г. – № 138. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_39570/].* 5. *Закон Германии “Положение об административных судах” от 29 марта 1991 г. // Кейбір мемлекеттердің кімілік заңнамаларына қатысты заң актілер жинағы // Сборник законодательных актов отдельных государств по административной юстиции Алматы, 2012. –*

С. 243–304. 6. Кармазіна Л. П. Правовий статус відповідача під час перегляду рішень у справах про адміністративні правопорушення адміністративними судами: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право // Л. П. Кармазіна. – Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. – 2015. – 204 с. 7. Ківалов С. В. Теоретико-правова характеристика процесуального статусу сторін в адміністративному судочинстві: монографія / С. В. Ківалов, Д. А. Козачук, І. В. Топор. – Одеса: Фенікс, 2015. – 232 с. 8. Кодекс адміністративного судопроизводства Республики Армения от 28 ноября 2007 г. // Кейбирмемлекеттердің әкімшілік заңнамаларына қатысты заң актілер жинағы // Сборник законодательных актов отдельных государств по административной юстиции Алматы, 2012. – С. 61–128. 9. Кодекс адміністративного судопроизводства Российской Федерации от 08 марта 2015 г. – № 21. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_176147/]. 10. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 р. № 2747-IV // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 446. 11. Кохан А. С. Развитие понятия “процессуальная снівучасть” в адміністративном процесі / А. С. Кохан // Форум права. – 2013. – № 1. – С. 499–503. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21 DBN=UJRN&P21DBN =UJRN&IMAGE FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/FP_index.htm_2013_1_85.pdf]. 12. Кравчук В. М. Науково-практичний коментар до Кодексу адміністративного судочинства України. – Х.: Фактор, 2011. – 800 с. 13. Ухвала Євпаторійського міського суду Автономної Республіки Крим у справі № 2-128/2009 р. від 25 березня 2009 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [<http://reyestr.court.gov.ua/Review/5858304>]. 14. Ухвала Заводського районного суду м. Дніпродзержинська Дніпропетровської області у справі № 208/2461/15-а від 27 березня 2015 року – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [<http://reyestr.court.gov.ua/Review/43291601>]. 15. Ухвала Знамянського міськрайонного суду Кіровоградської області у справі № 2-а/389/8/16 від 28 березня 2016 року – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [<http://reyestr.court.gov.ua/Review/56742605>]. 16. Филиппов С.А. Теоретические и практические аспекты гражданского процессуального соучастия: автореф. дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.15 – гражданский процесс; арбитражный процесс. – Саратов, 2011. – 29 с.

REFERENCES

1. Administrativno-procedurela wof Latv ia from October 25, 2001]. Cbornnikzakonodatel'nyhaktovotdel'nyhgosudarstvpoadministrativnojjusticiiAlmaty, 2012, 339–452 pp. 2. Administrativno-processual'nyj kodeks Azerbajdzhanskoj Respublikiot 30 ijunja 2009 goda No. 846-IIIО [TheadministrativeproceduralcodeoftheAzerbaijanRepublicdated 30 June, 2009 No. 846-A]. Cbornnikzakonodatel'nyhaktovotdel'nyhgosudarstvpoadministrativnojjusticiiAlmaty, 2012, 11–60 pp. 3. Bevzenko V. M. Insty'tut procesual'noyisnivuchasti v administraty'vnomu sudochy'nstvi Ukrayiny': sutnist' ta pravove regulyvannya. Derzhava i pravo, 2010, Vol. 47, 222–227 pp. 4. Grazhdanskij processual'nyj kodeks Rossijskoj Federaciiot 14 dekabrja 2002 g. [Civil procedural code of the Russian Federation from December 14, 2002]. Available at: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_39570/. 5. Polozhenie ob administrativnyh sudah [The position of administrative courts].TheLawOfGermanyonMarch 29, 2012. 6. Karmazina L.P. Pravovy'j status vidpovidacha pid chas pereglyadu rishen' u spravax pro administraty'vni pravoporushennya administraty'vny'my' sudamy', Diss, kand.yury'd. nauk [The legal status of the defendant during the review of decisions on Affairs about administrative offences administrative courts. Cand. legal. sci. diss.]. Dnepropetrovsk, 2015.204 p. 7. Kivalov S.V. Teorety'ko-pravova xaraktery'sty'ka procesual'nogo statusu storin v administraty'vnomu sudochy'nstvi (Theoretical and legal characteristics of the procedural status of the parties in administrative proceedings), Odessa, PhoenixPubl., 2015. 232 p. 8. Kodeks administrativnogo sudoproizvodstva Respubliki Armenija ot 28 nojabrja 2007 g. [The code of administrative procedure of the Republic of Armenia from November 28, 2007].Collectionoflegislativeactsofindividual StatesintheadministrationofjusticeofAlmaty, 2012, 61–128 pp. 9. Kodeks administrativnogo sudoproizvodstva Rossijskoj Federaci [The code of administrative procedure of the Russian Federation].

Available at: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_176147/. 10. Kodeks administraty'vnogo sudochy'nstva Ukrayiny' [The code of administrative proceedings of Ukraine] on July 06, 2005. 11. Koxan A.S. Rozvy'tok ponyattya "procesual'na spivuchast'" v administraty'vnomu procesi (The development of the concept of "procedural participation" in the administrative process). Available at: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/FP_index.htm_2013_1_85.pdf. 12. Kravchuk V.M. Naukovo-prakty'chny'j komentar do Kodeksu administraty'vnogo sudochy'nstva Ukrayiny' (Scientific practical commentary to the Code of administrative procedure of Ukraine), Kharkov, TheFactor Publ., 2011. 800 p. 13. Uxvala Yevpatorijs'kogo mis'kogo sudu Avtonomnoyi Respubliki' Kry'm u spravi No. 2-128/2009r vid 25 bereznia 2009 roku [The resolution of the Evpatoria city court of the Autonomous Republic of Crimea in case No. 2-128/2009 of 25 March 2009.]. Available at: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/5858304>. 14. Uxvala Zavods'kogo rajonnogo sudu m. Dniprodzerzhyn's'ka Dnipropetrovs'koyi oblasti u spravi No. 208/2461/15-a vid 27 bereznia 2015 roku. [Definition of Factory district court of Dneprodzerzhinsk of Dnipropetrovsk region on business No. 208/2461/15-as of March 27, 2015.]. Available at: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/43291601>. 15. Uxvala Znamyans'kogo mis'k rajonnogo sudu Kirovograds'koyi oblasti u spravi No. 2-a/389/8/16 vid 28 bereznia 2016 roku [Definition znam'ians'ke district court of the Kirovograd region on business No. 2-a/389/8/16 28 March 2016]. Available at: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/56742605>. 16. Filippov S. A. Teoreticheskie i prakticheskie aspekty grazhdanskogo procesual'nogo souchastija, Diss, kand. yury'd. nauk [Theoretical and practical aspects of civil procedural co-participation. Cand. legal. sci. diss.]. Saratov, 2011, 29 p.

Дата надходження: 20.03.2017 р.